

EMS

1(6)

BERÄTTELSE ÖVER VERKSAMHETEN VID STIFTELSEN ELEKTRONMUSIK-STUDION (EMS) 1982/83.

Styrelsen för Stiftelsen EMS får härmed avge berättelse för verksamheten under budgetåret 1982/83.

EMS' NYA DATORMUSIKSYSTEM

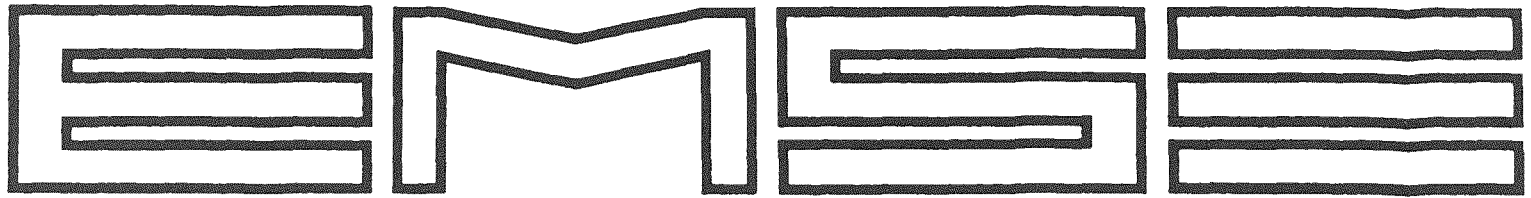
Den 10 mars 1983 kunde EMS' nya datorsystem officiellt invigas av kulturminister Bengt Göransson. Till denna ceremoni hade företrädare för musik- och kulturlivet särskilt inbjudits. Man fick bl a ett smakprov på det nya datorsystemets förmåga att "sjunga", då tonsättaren Rolf Enström hade förfärdigat en lämplig hyllningssång med hjälp av programmet CHANT.

Verksamheten vid EMS har även budgetåret 1982/83 till stor del dominerats av den vidare uppbyggnaden av EMS' datorsystem, baserat på datorn VAX 11/750. Konstruktionen och byggandet av den digitala synthesizer, som kommer att ingå i EMS' realtidssystem för musikproduktion, har gått programenligt. Synthesizern beräknas bli färdig strax efter årsskiftet 1983/84.

Genom vänligt tillmötesgående av IRCAM (Institut de Recherche et Coordination Acoustique Musique) i Paris har det varit möjligt att implementera ljudsyntesprogrammet CHANT på EMS' VAX 11-dator. CHANT är ursprungligen utvecklad för sångsyntes med hjälp av dator, men har visat sig användbar långt utöver det vokala området. CHANT är således ett ganska generellt ljudsyntesprogram och är därför dubbelt intressant för EMS. Eftersom EMS fortfarande saknar en systemprogrammerarejänst, så måste arbetskraft sökas och köpas utifrån. För att utföra implementeringsarbetet med CHANT engagerades Jean Holleville, som är en freelance-programmerare vid IRCAM. Detta arbete utfördes i december 1982.

Ett annat betydelsefullt utvecklingsarbete för EMS' nya dator utfördes av Paul Pignón under de första fyra månaderna 1983. Pignón, som vistades vid EMS på ett stipendium från Svenska Institutet, arbetade med s k signal-processing för musikaliska ändamål. Detta är ytterligare ett mycket vitalt område när det gäller datorns användning som musikproducerande verktyg. Genom signal-processing kan förinspelat ljudmaterial, såsom röster, instrument, klanger etc bearbetas och klangligt vidareförädlas. Denna metod erbjuder fascinerande klangliga möjligheter för tonsättaren och det är inte förvånande, att många tonsättare har stora framtida förväntningar på detta arbetssätt. Pignón lyckades erhålla många intressanta resultat. Tiden var dock för kort för att få fram några mer färdiga program som kan direkt användas av andra tonsättare.

Tack vare bl a Musikaliska Akademiens starka stöd, beviljades under våren -83 EMS ett särskilt investeringsbidrag från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse på 625.000 kronor. Medlen är direkt destinerade till utvecklandet av EMS' realtidssystem och omfattar de delar vilka ej täcks av det tidigare statsanslaget, d v s konstruktionen av den i systemet ingående digitala synthesizern.

2(6)

Wallenbergstiftelsen täcker således speciella programutvecklingskostnader samt inköp av hårdvara, såsom en minidator med kringutrustning. Minidatorn kommer att användas för att avlasta VAX-11-datorn och kommer i viss utsträckning att tjäna som slavdator under denna.

OMBYGGNAD OCH INSTALLATIONER

För att få flera arbetsplatser i samband med det nya datorsystemet utfördes i augusti 1982 en del ombyggnader på våningsplan 6. Tre rum inrättades, varav två rena terminalrum och det tredje är ett arbetsrum för en förhoppningsvis kommande systemprogrammerare. Alla tre har fått installationer som gör det möjligt att mottaga ljudresultat från VAX-systemet, samt även lagra förinspelat ljudmaterial på datorns diskar för vidare bearbetning.

Även till studio A1 har en ljudkanal installerats från VAX-maskinen, vilket således innebär att man kan spela in datorns klangmaterial med hjälp av A1-studios tekniska resurser.

SAMARBETE OCH KONSULTATIV VERKSAMHET

Det mångåriga goda samarbetet med Sveriges Riksradio har fortgått under 1982/83, vilket bl a resulterade i den fjärde internationella festivalen för elektronisk musik, som gick av stapeln i Kulturhuset 8-10 oktober 1982. I samband med festivalen genomfördes ett intressant experiment med att överföra datorproducerat klangmaterial direkt från EMS' datorsystem. EMS' dator kunde således användas för live-framförande tillsammans med andra instrument. Även denna festival var en publikframgång. Särskilda gäster var inbjudna, varav EMS bidrog till kostnaderna för Charles Amirkhanian, Charles Dodge och Gottfried Michael Koenig.

Det bör också tilläggas, att SRR fortlöpande svarar för räntekostnaderna på det kapital som lånades upp i samband med investeringen av EMS' nya VAX-11-system.

EMS har genom sin studiochef deltagit i Rikskonserters planeringsgrupp för projekt "Musik i vår tid" samt samma institutions referensgrupp för spridning av ny svensk musik i USA.

EMS har deltagit på konsultationsnivå när det gäller planeringen av week-end-festivalen i Skinnskatteberg 3-5 juni 1983 och den kommande festivalen i Landskrona, augusti 1984.

EMS har också haft ett givande samarbete med Svenska Institutet genom det stipendium som gavs till den tidigare nämnda Paul Pignon.

EMS

3(6)

SEMINARIER OCH UNDERVISNING

Av kostnadsskäl kan EMS inte anordna regelbundet återkommande seminarier, men vid de besök EMS har av utländska gäster. Så till exempel gav Koenig två seminarier om sina kompositions-programspråk PR1 och PR2 i samband med att han gästade EMS under elektronmusikfestivalen. Så var också fallet när det gäller Amirkhanian och Dodge, vilka båda behandlade sin egen verksamhet som komponister.

Den 16 mars gav Folkmar Hein från Technische Universität i Väst-Berlin ett seminarium, där han presenterade universitetets elektronmusikstudio, samt initierat berättade om de tidiga strävanden som ägde rum i Berlin under bl a trettiotalet inom det elektro-akustiska musikområdet.

EMS' mångåriga och givande samarbete med Kursverksamheten vid Stockholms universitet fortsatte under 1982/83 och resulterade i en stark utvidgning av antalet kurser för amatörer. Under året arrangerades sex nybörjarkurser och två fortsättningskurser i analog elektronmusik samt 3 kurser i datormusik. Trots detta kunde bara ca 50% av behovet tillfredsställas, vilket indikerar det stora intresse som finns för den elektro-akustiska musiken, framför allt inom åldersintervallet 18-25 år. EMS kan dessvärre bara tillgodose en mindre del av detta behov p g a begränsade studioresurser.

I samband med implementeringen av programspråket CHANT gav Jean Holleville en introduktionskurs i språket för ett antal tonsättare vid EMS.

EMSS

4(6)

STUDIORNA

Under 1982/83 har studio A1 använts cirka 6.320 timmar av följande tonsättare:

Magnus Alexandersson
Charles Amirkhonian (USA)
Anders Blomqvist
Christian Bock
Lars-Gunnar Bodin
Bill Brunson
Magdalena Długosz (Polen)
Rolf Enström
Knut Sönstevold
Zoltan Gaal
Ragnar Grippe
Thomas Hammar
Sten Hanson
Åse Hedström (Norge)
Per Holmström
Richard Kostelanetz (USA)
Max Käck
Bohdan Mazurek (Polen)
Jan W. Morthenson
Arne Nordheim (Norge)
Åke Parmerud
Folke Rabe
Akos Rozman
Percy Ståhl
Jonas Söderberg
Christian Teuscher (Österrike)
Björn Wallgren
Alejandro Viñao (Argentina)
Zagorka Zivkovic
Tommy Zwedberg
Lars Åkerlund
Kurser

Den digitala studion, studio D, har under året använts i 4.720 timmar av nedanstående tonsättare:

Magnus Alexandersson
Bo Ahlström
Anders Blomqvist
Christian Bock
Ilja Cmiral
Odd Forsnäs (Norge)
Zoltan Gaal
Hans Gefors
Thomas Hammar
Sten Hanson
Per-Olof Hellström

Ivar Indebetou
Erhard Karkoschka (Väst Tyskland)
William Lennox (England)
Christer Lindwall
Peter Lindén
Bohdan Mazurek (Polen)
Mladen Milicevic (Jugoslavien)
Erik Nyberg
Otto Othozon
Åke Parmerud
Peter Rothbart (USA)

EMSS

5(6)

Harald Stenström
Håkan Sundborg
Tamas Ungvary
Alejandro Viñao (Argentina)
Kurser

Internt EMS(VAX, TU/EMS, studiebesök, service m m.

Studio A2 har under verksamhetsåret 1982/83 använts 6.321 timmar av amatör-
tonsättare bosatta i stor-Stockholmsområdet. Därav har Kursverksamheten vid
Stockholms Universitet använt 432 timmar inkl övningspass.
Nedanstående 80 personer har arbetat i studio A2:

Nils Aarstroem
Anders Ahl
Gunnar Aronsson
Michael Björkberger
Olle Borg
Jonas Broberg
Per Carleberg
Lars-Erik Cleverman
Ilja Cmiral
Josef Daukkali
Anders Edgren
Kjell Eidendahl
Sten Eklund
Claes Falk
Hans Fast
Daniel Fredholm
Bo Fredriksson
Magnus Fredriksson
Peter Fältström
Magnus Gehlin
Anders Gernadt
Lars Gripsäter
Michael Grahn
Göran Granström
Armand Gutheim
Bo Hallén
Lasse Hallén
Tommas Hammar
Arnold Hedin
Jens Hedman
Staffan Hedamn
Gerhard Helmfrid
Sten Olof Hellström
Niklas Hjelm
Per Holmström
Robert Hrachovina
Sten Håkansson
Ivar Indebetou
Björn Johansson

Ann Jäderlund
Ingemar Karlsson
Erik Kling
Jesper Krantz
Lars Kronlund
Fredrik Landergren
Björn Lantz
Elían Ligris
Jan Lilja
Jörgen Lind
Henrik Lindberg
Christer Lindwall
Michael Loberg
Peter Lundén
Lars-Olov Lundqvist
Jan W. Morthenson
Staffan Nilsson
Åke Nordebrand
Sven Nordqvist
Luis Olivares
Thomas Olsson
Otto Othozon
Per Paulsson
Folke Rabe
Mats Rendel
Bo Rydberg
Martin Rössel
Irma Schultz
Joakim Stockstad
Patrik Strömdahl
Gunnar Ståhl
Håkan Sundborg
Stellan Särlefalk
Freddi Söderling
Kent Tankered
Lasse Tengroth
Viktor Wennerqvist
Karl Wärneryd
Torsten Ysander

Bengt Ahlén
Nils Ahström

EMS

UTLÄNDSKA GÄSTER

6(6)

Under verksamhetsåret 1982/83 har EMS inbjudit en rad utländska gäster. Goda internationella kontakter är synnerligen viktiga för EMS' verksamhet. Tidigare nämnda är tonsättaren vid Utrechts Universitet, Gottfried Michael Koenig, tonsättaren och musikchefen vid den mycket viktiga radiostationen KFPA i Berkeley, USA, Charles Amirkhanian samt tonsättaren och studiochefen Charles Dodge, knuten till elektronmusikstudion vid Brooklyn College i USA. Speciellt inbjudna att arbeta i EMS' studior var Alejandro Viñao från Argentina och Magdalena Długosz från Polen. Viñao, som arbetade vid EMS i september -82, inbjöds i egenskap av förste-pristagare i Bourges internationella elektronmusiktävling 1981, som ett slags extra pris av EMS. Magdalena Długosz skulle ha anlänt redan i januari 1982, men kunde inte komma på grund av den svåra politiska situationen som rådde i Polen. Długosz arbetade vid EMS maj/juni 1983. Speciellt inbjuden var också Bohdan Mazurek från elektronmusikstudion i Warszawa, han arbetade på EMS under mars 1983.

EMS har mycket goda relationer med elektronmusikstudion vid Technische Universität i Väst-Berlin. Tack vare ett bidrag från Goethe-Institutet kunde, som tidigare nämnts, studiochefen för ovanstående studio inbjudas till EMS.

LOKALFRÅGOR

EMS har länge försökt finna en lösning på sina lokalfrågor, då kostnadsutvecklingen för lokalerna på Kungsgatan 8 är mycket ogynsam, särskilt ur ett nära framtidsperspektiv. Dessutom är lokalernas ändamålsenlighet och kvalitet inte så höga att det motiverar de stora ökningar av EMS' hyra som har ägt rum och kommer att äga rum.

EMS fick dock under våren -83 ett mycket intressant erbjudande från STIM att flytta in i STIM:s nyligen förvärvade fastighet på Sandhamnsgatan på Gärdet i Stockholm. I fastighetens källarplan finns lämpliga utrymmen för "skräddarsydda" lokaler för EMS. STIM erbjöd sig att ställa upp med ombyggnadskapital i storleksordningen 3-4 milj. För detta ville man ha en indexreglerad hyra om 1.100:-/m² med beräkningsstart 1 juli 1983. Detta projekt är fortfarande under utredning och ekonomiska förhandlingar pågår.

PERSONALFÖRÄNDRINGAR

Den 20 september 1982 anställdes Kerstin Grahn som ny sekreterare efter Eva Sjöstrand, som slutade sin tjänst på egen begäran. Kerstin Grahn har bl a arbetat många år på Sveriges Television med bokning av tekniska resurser.

RESOR

Lars-Gunnar Bodin övervarade elektronmusikfestivalen "Inventionen 82" i Väst-Berlin 8-13 febr. Bl a gav Bodin en presentation av EMS under ett särskilt seminarium i anslutning till festivalen.

Bodin besökte också den trettonde festivalen för experimentell musik i Bourges 6-12 juni 1983. I samband med denna festival pågick en seminariereserie, där Bodin presenterade EMS och dess målsättning och verksamhetsfilosofi. Bodin deltog också i ICEM:s (International Confederation for Electro-Acoustic Music) andra generalförsamling, som också arrangerades i Bourges under denna juni-vecka. Bodin invaldes i ICEM:s presidium.

Bodin och T Ungvary deltog i Int Computer Music Conf i Venedig sept/okt 1982.